

המרכז ידון ויאשר

בין ה-2 ל-4 ביולי יאשר, ככל הנראה, מרכז הליכוד את תוכנית שמיר. אולי אף ב" רוב מוחץ. לא יהיה זה משום שהרוב בליכוד חושב שהתוכנית, כפי שהיא, ראויה לתמיכה מאסיבית. אלא משום שהוויכוח מתנהל על פסים, שאינם קשורים לגופו של התוכנית. כך למשל, מגייס בנימין זאב בגין את הסארא קום המשפחתי, כדי להכתיר את הטריארד מוורט לוי, שרון, מרדכי בתואר "שלישיית אמביציה". גם אם כוודוהשוכנו של התוכנית. את שלו, ואחרון חברי-המרכז ישתכנע שאכן תאוות השררה היא המניעה את השלישייה: מה לזה ולשאלה האם צריך חבר-ליכוד לאשר את התוכנית כפי שהיא, מבלי להציב סייגים לסכנות הרבות שהיא טומנת בחובה.

אני, כמי שהצביע נגד הסכמי קמפ-דייוויד, לא הצלחתי להכין מדיברי בני בגין, מרוע העובדה שיש זה או אחר, שאינו פועל (לרע) תו) על-פי שיקולים ענייניים צריכה להביא אותי להצביע נגד החלטת הקוראת למיגור האינתיפאדה, כתנאי להמשכת תהליך המי שאוזמתו.

ברצוני להציב אתגר לידידי, בני בגין, אני מוכן לתמוך בכל הצעה שיעלה, המביעה אמון ביצחק שמיר ובלבד שתתקבל עימה גם החלטה, שתאמת לירידנו בעולם, שתוכנית שמיר היא קצה גבול הווייתורים, ולא בסיס לווייתורים נוספים.

מנחם בגין לימד אותנו, כבנושאים בעלי חשיבות קיומית, אין משלים ירידים ולא יריבים. אי לכך, על מרכז הליכוד לקבוע מפורשות שאין פשרות בנושאים הבאים: מי גור האינתיפאדה, הפיקוח הישראלי הבלעדי

על הבחירות, והקשר של המועמדים והנב" חיים עם אש"ף. כמו כן, צריך המרכז לקבוע, שיש להמשיך ולעמוד על העקרונות שהינחו את מנחם בגין במשאומתן על האוטונומיה: השליטה על המים, קרקעות המדינה, והפיקוח על הכניסה ליו"ש ולחבל עזה.

שש הנקודות הללו אינן עומדות כסתירה לתוכנית שמיר, ולכן אין בהן משום עילה לפרוק הממשלה על-ידי המערך. מי שיהלך על חברי המרכז אימים, שאימוצן יביא להי פלת הממשלה, אינו עוסק אלא ברמגוניה לשמה.

לא במיקרה נמנעתי מלהזכיר בין הנקודות את נושא הצבעת ערביי ירושלים המיוחרת. מצדי יכול להשתתף בבחירות לאוטונומיה לא רק ערבי ממוזרח-ירושלים, אלא כל ערבי

ח"כ מיכאל קליינר

מערביי ארץ ישראל הרוצה בכך. בלבד, שאם עשה כן — לא יהיה עוד אורח ישראל. כתושב תישמרנה כל זכויותיו, למעט זכות ההצבעה לכנסת.

בניגוד לבני בגין, שכרוב תכונה רחב מהוויכוח הענייני, לא איש כאהוד אולמרט ירתע מלחפש את כוכב הצפון ביום. אם רוב אנשי שמיר כבר מתייחסים לתוכנית גופה, זו בדרך כלל התייחסות שטחית ומגומגמת. לפיהם, בהתחשב בנסיבות, כל האלטרנטיבות גרות עיוות וחרש. אהוד אולמרט לעומתם שאב מהספורט את הכללי: ההגנה הטובה ביותר היא ההתקפה. הוא מסביר שתוכנית

שמיר היא בעצם שיפור של הסכמי קמפ-דייוויד... לפי קמפ-דייוויד הבחירות אמורות להת- קיים רק לאחר משאומתן עם מצריים, אך צות-הבטחה וירדן, שבו ישתתפו במיסגרת הי משלחות המצרית והירדנית ערבים מקו- מיים. בתוכנית שמיר יפתח התהליך בבחירת נציגות ערבית, שגם תנהל את המשאומתן על האוטונומיה, גם תנהל את האוטונומיה, וגם את המשאומתן על הסדר הקבע.

לא רק שהשינוי הזה אינו משפר את מצבה של ישראל, כמאמר אולמרט, אלא שהוא מהווה מלכודת לא פחות תמורה מהוועידה הבינלאומית. קרוב לוודאי, ש אף תמורה יותר. הטענה המרכזית נגד הוועידה הבינלאומית היתה, שבמיקרה וישראל לא תקבל את התביעות שיוצגו לה והוועידה תתפוצץ, תעמוד ישראל במצב בלתי-נסבל מול רעת- הקהל העולמית. האם הבחירות ביש"ע ימקרו פחות תשומת-לב עולמית מאשר הוועידה הבינלאומית? האם לא יצור תהליך הבחירות בשטחים מצויאות של ישות פלסטינית קבל עם ועולם? האם פיצוץ משאומתן עם נציגות נבחרת, שעמדותיה קיבלו תמיכה עולמית רחבה, יוכה את ישראל באהדה חובקת עולם? אפילו אם לקחת בחשבון אפשרות של הצלחת המשאומתן, הרי ערבי ישראל להי גיע להסדר שיכול גם את ברית-המועצות, סין ויתר מדינות ערב, ולא להימצא במצב המטושש שעם הפלסטינים הגענו להסדר, אבל סוריה בגיבוי סובייטי, מאיימת עלינו במילחמה, בשם זכות השיבה שנציגות עליו לסטינים ויתרה עליה.

יותר משאבהתי את ההתבטאות בנוסח "אף שעל", אהבתי את הקטע שבו שמיר אמר, שאילו פרס היה מציע את אותה תוכנית בריוק — הוא היה מתנגד. מכאן ניתן להניח, שהתנגדותו של שמיר לוועידה הבינלאומית היתה נעוצה גם בעובדה שפרס הציע אותה, או יותר נכון בעובדה שפרס אמר היה לייש- מה. לאחר בדיקה מעמיקה של שתי האפשרויות, רייתי, רעתי היא, שהטובה מבין האפשרויות הריעות שישיראל מתמוגגת אליהן היא ועידה בינלאומית בראשות שמיר, ולא התוכנית המסוכנת, שתוליד בחסות ישראל את ממ- שלתה של המדינה הפלסטינית העצמאית.

ענת גבאי

מישמאל לשמאל

שמעתם על השנה ה-21? וראי. אבל מטרידה אותי מאוד השאלה, אם בשנה הבאה הם יקראו "השנה ה-22" או "השנה ה-23". הכל יודעים שזו לבטח לא סתם שנה של ארצי פרוץ, אלא, קבוצת עילית של מדינתנו. טובי הדוקטורים, הפרופסורים ושאר אקדמי אים. הם יביאו לנו את השלום. הירשיח. המי דינה הרדלאומית.

כמה הם? 17, 20, 21 איש? מה זה חשוב. העיקר — השלום שיביאו בתנועת ההווי, זו מהטיל הקיצי שעשו בשטחים. החשיבות המשמעות של פעולתם, מתעצמות נוכח המסע הארוך והמייגע של שני עמים הנל- חמים בטרופ אלה באלה.

אקדמאים שאצלם הכל כסדר. גורמלי. המחשבה בהירה, הפילוסופיה מוגדרת והקשר שלהם עם סביבתם ושאר העם יסוימי ואמיץ. לאחר שטיילו בשדרות ודימונה, יצאו לשוח בשטחים. לא סתם, שהרי העניין או המקרה שם גרם להם באחרונה לזיזיה קלה. 21 שנה קודם לכן ישבו האקדמאים בשקט בתל-אביב. נמנמו במגדלי-היהשן בכדידות אינטלקטואלית מזהרת. שוחחו, אכלו חטיף ופתית, שתו דיאט קולה, ספרו תפוחים ומים מינרליים, מול מפרי חום ומזגנים מפר צלים, מתבהרים ומתכחיים על-פי השמש. סוף-סוף יצאו מחוריהם לברוק מה המהומה שם. הם בהרים, אצל השכנים שקראו עליהם כל כך הרבה. הקרו והתעמקו בהיבטים הפסיכולוגיים-תרבותיים-דיתיים. 21 שנה נמי נמה החבורה, וסוף-סוף, כדרכה של אמת יצאו אליה לאור, נתגלו.

מה ראו בכפרים? ערבי עשה להם סימן וי. בנושגלנטיות החזיר לו האקדמאי וי. בא מש מר הגבול, באה מישראל, רצו לעצור את הא קדמאי. אמרו החברים שעברו כסכיבה שלא מפקירים חבר פצוע בשטח, ובטח לא בשט חים, עשו גם הם וי. או עצרו גם אותם. נורא. על מה עצרו אותם? הרי הם רק הלכו להציץ. ולא הואשמו במציצנות. גם לא הת- כונו לרמות ולהיכנס לשטח צבאי. אפילו לא להפגין.

אבל מעז יצא מתוק. והם הפכו לגיבורים. ואין לי עניין בזילות בית-מישפט. עכשיו כולנו יודעים: הם ימשיכו לסחוב את השלום על גבם, יפגינו, יוועדו, ימחו, לפחות על גבי לוחות המודעות של שאר התנועות.

העיר לי מישוה, וראי בצדק — שעם אקדמאים צריך לדבר אקדמאית, אחרת ספק אם יכינו. ובכן, כה אמר מרטיץ בובר: (ב"1947). "אני חושב שהצהרת-לכפור לא היי תה יותר מדי, אלא, פחות מדי. היא לא הכי הייה מפקיב כי היא מתכוננת שלעם היהודי תהיה גישה חופשית לפלסטינה ואוטונומיה מספקה כדי לבנות שם את חייהם". השיב לו ארוארד עטיה, שהיה מזכיר כללי של המישרד הערבי בלונדון: "אני חושב כי הסכם בין הערבים והעיונות הוא כהחלט בל- תיאפשרי".

בובר: אני חושב כי ההסכם עתה הוא קשה, אך לא בלתי אפשרי. עטיה: "זה בלתי אפשרי כי הקונפליקט הוא בין היילדים של פלסטטי- נה".

אך, איפה, איפה האקדמאי הזה, בובר, זכר ענק לברכה.

הרמטכ"ל מרים ידיים

אף אחר מהם לא מרים ידיים. אף אחר מהם לא מודיע שאין לו נשק נגד התביעות הלאומיות של המיעוטים בארצו. ומדינתיהם הרבה פחות מאוימות מישראל על-ידי התביעות הלאומיות של המיעוטים. אף מיעוט בארצות שהוכרזו אינו מאיים להשתלט על המטרופולין. אצלנו מנהיג החמאס, שייך אחמד יאסי, חזר ומודיע כי האינתיפאדה לא תיעצר בקו הירוק, וכי היא תובעת לעצמה את פלסטין כולה. גם תוכנית-השלבים של אש"ף עורגה שרירה וקיימת.

האינתיפאדה אכן כבר דילגה על פני הקו הירוק, אך טרם הגיעה אלינו במלוא עוזה. הרמטכ"ל רואה שני אילוצים המונעים את הפעלת מלוא כוחו של צה"ל נגד האינתיפאדה: חשש לקרע בחברה הישראלית וניתוק ממעצמות.

כאשר תגיע האינתיפאדה אל מעבר מזה של הקו הירוק לא יהיה עוד חשש מפני קרע בחברה הישראלית. במיקרה כזה סביר להניח שאירגוני-ההשלשה יחדלו להלשין, ה"justice neurotics" במערכת המישפטית יחדלו לדרוף את חיילי מיטב החיירות של צה"ל, סיעות מ"פ"ר ו"ר"כ בנסת יצטרכו למצוא לעצמן עיסוקים חדשים או שיימחו מהמפה בבחירות הבאות. אפילו בני מישפתת אדיב עשויים לפרוש מאירגון-החבלה של נאפי חוואתמה.

כשהאינתיפאדה תגיע לתל-אביב ייעלם, ככל הנראה, החשש לקרע בחברה הישראלית, אך ישאר בעינו החשש לניתוק עם המעצמות. מה יציע לנו אז הרמטכ"ל? לקפוח לים כדי למנוע את הניתוק? נראה לנו שההגיון של הרמטכ"ל נעצר באמצע הדרך אל המסקנה הסופית: אם לא יהיה לנו רמטכ"ל, שימחץ את האינתיפאדה מעבר לקו הירוק, היא תמחץ אותנו בתחמומי.

חידוש בישראל: רמטכ"ל המרים ידיים בעיצומה של מילחמה. בהר- צאה, שנתן באשקלון לפני ימים אחרים, אמר הרמטכ"ל, רבאלוף רן שמורון: "לא נוכל להוציא מהפלסטינים את השאיפה למדינה ואין לנו נשק נגד שאלתם... צה"ל חייב לפעול לפי החוק, כדי שלא יהיה קרע בחברה הישראלית וניתוק מהמעצמות." רמטכ"ל המורה באוזלת-ידו של הצבא בעיצומה של מילחמה ובשלב כלשהו לפני כניעה סופית, הוא תופעה חריגה בהסטוריה.

יש מקום להצטער מאוד על שהרמטכ"ל מצא לנכון להביע דיעה כפומבי בנושא השנוי במחלוקת חריפה ברמה הפוליטית הגבוהה ביותר. ולא סתם דיעה. למעשה, אמר הרמטכ"ל לפלסטינים שמדינת פלסטין קום תוקם, המירש שאין שום דבר העומד כמיכשול על דרכם, משום שהוא, הרמטכ"ל, האיש שהיה צריך לעצור אותם, אינו יכול או אינו רוצה לעשות זאת. וזוהי הצורה פוליטית מרחיקת-לכת. שום פוליטיקאי שמתפקידו ומעניינו להצהיר הצהרות פוליטיות לא היה מעז לתת הצהרה כזאת בשלב הנוכחי. על אחת כמה וכמה הרמטכ"ל, שאין זה מתפקידו לתת הצהרות פוליטיות. לכן הדברים שאמר הרמטכ"ל באשקלון הם תמורה ביותר. מן הראוי שראש-הממשלה ושר-הביטחון ישקלו נזיפה חמורה לרמטכ"ל, ואולי גם יותר מזה. מה גם שהרמטכ"ל הישראלי אינו יחיד בצרתו: לרמטכ"ל הספרדי יש בעייה עם הבאסקים, לבריטי עם האירים, לרומני יש בעייה עם המיעוט הוונגרי, ליוגוסלבי עם האלבנים בחבל קוסובו והרוסי בכלל טובע בים של תביעות לאומיות מצד ליטאים, לטבים, אסטונים, גרוזינים, ארמנים, אוזבקים, אוזבייג'אנים. לכל אחת מהארצות האלה יש רמטכ"ל.